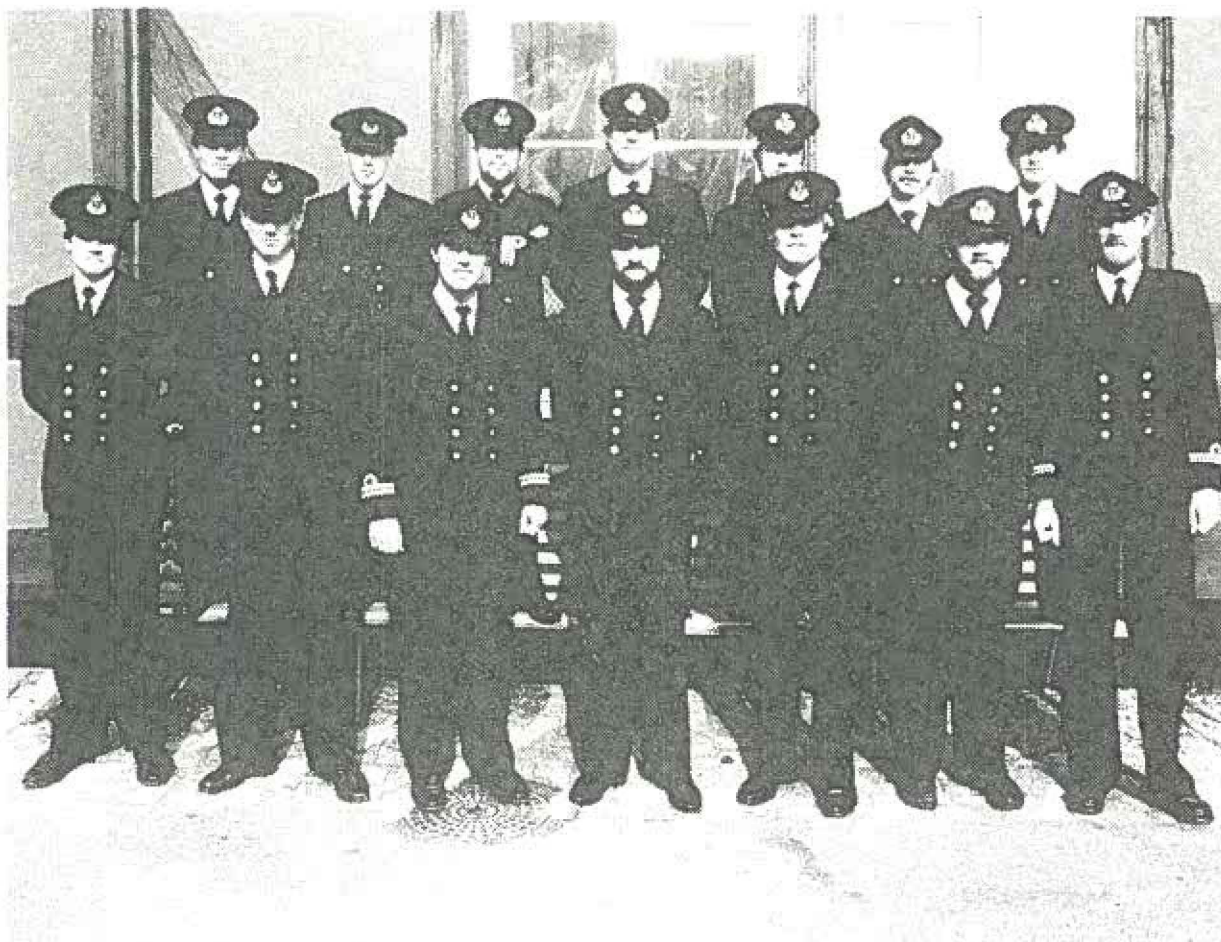

SØVÆRNS- ORIENTERING

Officerskursets danske og norske elever

Våben- og Operationsofficerskursus 1982/83

Søværnets Våbenskole og Søværnets Taktikskole startede den 4. oktober det årlige Våben- og Operationsofficerskursus, som løber frem til 23. april 1983.

Kursus gennemføres for sjette år i træk og gennemføres som sædvane i samarbejde med den norske flåde. I år har kursus 6 norske og 8 danske elever - det største antal nogensinde.

Kursus er modulopbygget, indledningsvis med et fællesmodul på ca. 1 måned, derefter med special-moduler for de to linier

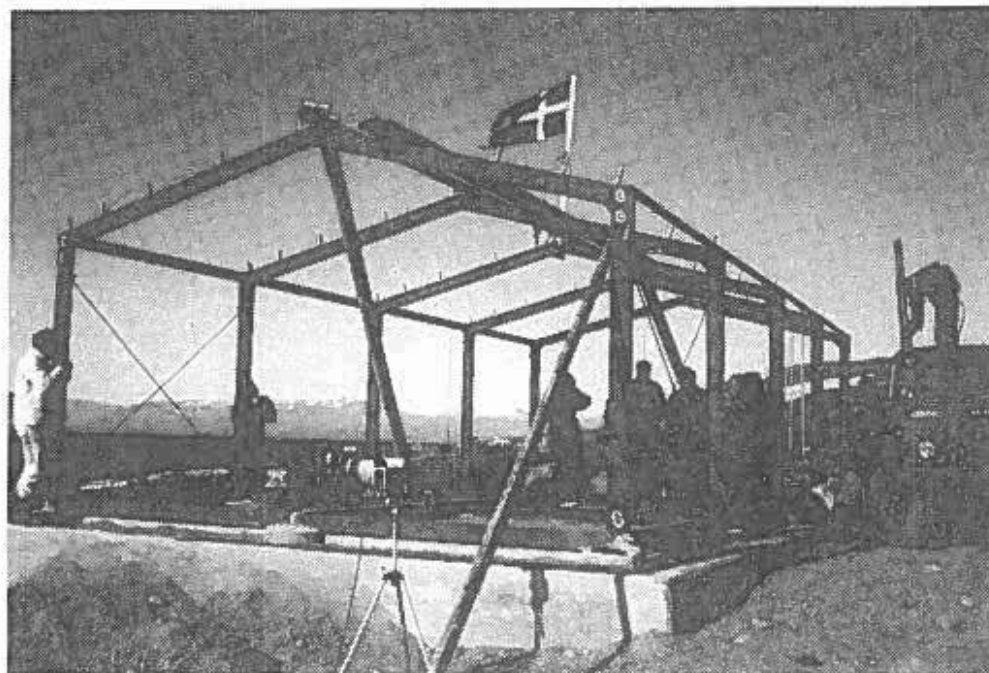
(Våben og Operation). I januar 1983 gennemføres et norsk fællesmodul med hovedvægten lagt på undervisning i anti-ubådskrigsførelse i Håkonsvern ved Bergen, samt studiebesøg ved norske industrier og forskningscentre.

Kursus afsluttes med en meget intensiv træningsperiode i den taktiske træner på Søværnets Taktikskoles Kampinformationskursus i Frederikshavn af ca. 7 ugers varighed. Under kursus gennemføres elevprojekter, og ret krævende prøver skal bestås, før eleverne kan sendes ud i søværnets og den norske flådes større enheder.

(VBS)

Nyt fra Slædepatruljen SIRIUS

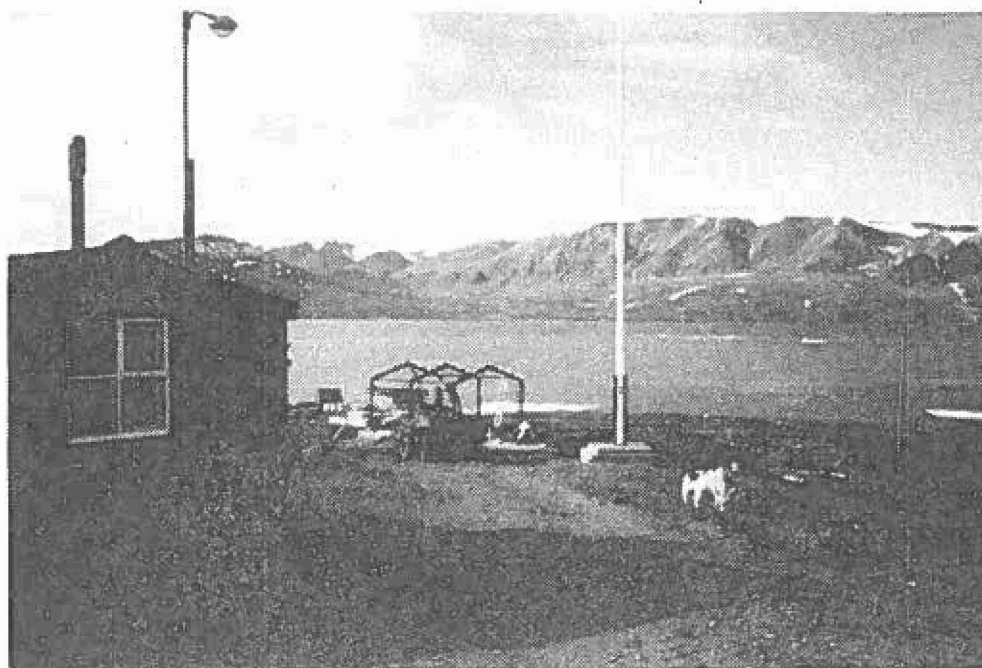
Den nordøstgrønlandske sommer har vanen tro været en travl tid for Slædepatruljen SIRIUS. Meget skal nås i den korte periode, hvor det relativt milde vejr muliggør udendørs håndværksarbejde, midnatssolen begunstiger effektiv depotflyvning, og isforholdene tillader sejlads i de store fjordsystemer mellem Daneborg og Mesters Vig.

Rejsegilde

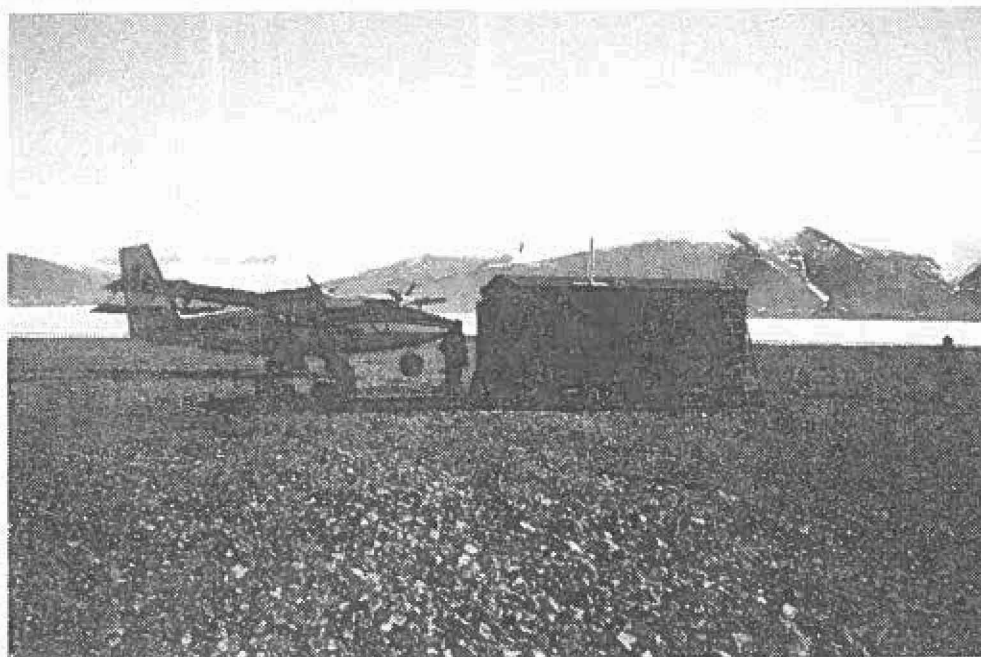
I patruljens hovedkvarter i Daneborg er der i år opført to nye bygninger, der skal tjene som opbevaringsrum for patruljens slædeudrustning og televærksted/lager. Bygningerne, der er opført af to håndværkere fra bygningstjenesten og patruljens eget

mandskab, afløser to veltjente træbygninger fra patruljens start i halvtredserne.

Gammel og ny bygning til slædeudrustning

Inspektøren for Søværnet inspicerede slædepatruljen fra 27. juli til 4. august. Efter to dage på Daneborg deltog Admiralen i depotudlægningen i Nordgrønland. Som baser for depotudlægning med fly anvendtes Daneborg, Station Nord og naturlandingsbanen Kap Moltke i Pearyland. Patruljen anvender STOL-fly (Short Take Off and Landing) af typen twinn-otter. En flytype, der er

STOL-fly "parkeret" ved en deпоthytte

økonomisk, har en til opgaven passende lasteevne, og som i kraft af sin konstruktion kan landes overalt, hvor der er blot få hun-

drede meter rimelig jævnt terræn. Helikoptere anvendes kun, hvor stejle klippekyster ikke tillader landing med fastvingede fly.

Fra patruljens sommerstation på Ella Ø blev der foretaget depot og patruljesejladser i de dybe sunde og fjorde i den sydlige del af patruljens tilsynsområde. SIRIUS' både er små 23 fods kuttere. Ikke netop hurtigsejlende, men med stor lasteevne og en sødygtighed, der giver god sikkerhed mod uventede storme. Området omkring Ella Ø var også i år besøgt af en del udenlandske naturvidenskabelige ekspeditioner, med hvilke patruljen har kontakten. Stationen var en enkelt dag vært for Fællesrådet vedrørende mineralske råstoffer i Grønland med formanden for Grønlands Landsstyre, Jonathan Motzfeldt, og daværende Grønlandsminister, fru Tove Lindbo Larsen, som deltagere.

Tilbage på Daneborg er nu kun de overvintrende SIRIUS-folk. Både og køretøjer er konserveret og stationen klargjort for vinteren. I øjeblikket klargøres der slædeudrustning, og hundene trænes således, at alt er klar til efterårets patruljerejser.

(SIRIUS)

Flådestation Frederikshavns 20 års fødselsdag

Den 2. oktober kunne Flådestation Frederikshavn fejre sin

20 års fødselsdag, der markeredes med et "Åbent Hus"-arrangement. Arrangementet startede kl. 0930 med Søværnets Tamburkorps' musiceren på pladsen foran Krudttårnet, hvorefter korpset marcherede gennem byen til flådestationen, der åbnede sine porte for besøgende kl. 1000.

Blandt arrangementerne kan nævnes:

- Forsvarets udstilling.
- Plancheudstilling for minerydningsarbejdet.
- Demonstration af dykkerudstyr og dekompressions-tank.

Fra demonstrationen i faldskærmsudspring

- Adgang til artilleriværkstedet.
- Redningsdemonstration fra Flyvestation Aalborg.
- Faldskærmsudspring ved Søværnets Frømandskorps.
- Tamburkorpsets musiceren.
- Brandslukningsdemonstration.
- Besøg på danske og udenlandske enheder i flådehavnen.

Da arrangementet sluttede kl. 1600, havde ca. 2000 gæster besøgt flådestationen.

(FLS FRH)

Glimt fra søværnets hverdag

Chefskifte på søværnets tjenestesteder markeres traditionelt med en parade, hvor personalet får lejlighed til at møde den tiltrædende chef og tage afsked med den fratrædende.

Her ses paraden ved chefskiftet ved Flådestation Frederikshavn og Kattegats Marinedistrikt den 1. oktober, hvor kommandør H.E.Hansen tiltrådte, og kommandørkaptajn F.Volke fratrådte som chef.

(FLS FRH)

Kongelig udmærkelse efter 45 år på samme tjenestested

I vor noget forjagede tid, hvor mange både ansatte og deres tjenestesteder kan føle sig belastet af hyppige personelomski-
ningers byrder og følger, kan det måske forekomme utroligt, at
overhovedet nogen opnår at tjene i hele 45 år i samme job på sam-
me tjenestested.

Ikke desto mindre blev dette tilfældet den 1. oktober, hvor
overkontorbetjent ved Søværnets Officersskole Peter Anker Ove Rye-
felt kunne notere sig dette sjældne jubilæum.

Denne ganske særlige begivenhed kronedes ved, at Hendes Ma-
jestæt Dronningen på selve dagen tildelte overkontorbetjent Rye-
felt Fortjenstmedaljen i Sølv, som blev overrakt ham ved samlet
parade på Søværnets Officersskole.

Chefen for Søværnets Officersskole overrækker
overkontorbetjenten Fortjenstmedaljen (SVN FOT)

Gennem sin hjælpsomme gerning på Søværnets Officersskole
er overkontorbetjenten velkendt, respekteret og afholdt af især
et halvt hundrede årgange, d.v.s. henved 1000 tidligere og nuvæ-
rende kadetter og officerer i søværnet.

(SOS)

Mineuskadeliggørelse i Flådestation Frederikshavns farvandsområde i juli kvartal

Minedepot Grelshedes mineuskadeliggørelseshold har haft 27 udrykninger, hvoraf de 14 var efter farlige genstande.

Udrykningerne har bl.a. omfattet følgende:

1 stk. afstandsmine, 1 stk. antennemine, 2 stk. hornminer, 9 stk. location marine markere, 18 stk. nødblus, 2 stk. U-bådsblus, 1 stk. faldskærmsblus, 5 stk. man-over-board blus, 1 stk. minestrygningsbøje, 2 stk. mineankre, 5 stk. topplader til mineankre, 2 stk. tromler til mineankre, 1 stk. tom mineskal, 1 stk. flyder, 1 stk. sonarbøje, 1 stk. markeringsfloat.

Der er i perioden kørt 3.060 kilometer.

Minedepot Dråby har haft 15 udrykninger, der bl.a. omfattede:

1 stk. 37 mm anti-tankgranat, 3 stk. håndgranater, 1 stk. 30,5 cm granat, 4 stk. panserfaustgranater, 1 stk. 20 mm projektil, 5 stk. tåregaspatroner, 2 stk. tåregashåndbomber, 1 stk. tysk øvelsesmine DM 18, 1 stk. Limbo MK 4, 3 stk. marker marine no. 6, 1 stk. fransk nødraket, 6 stk. detonatorer, 6 stk. sprængblyanter, 2910 stk. håndvåbenammunition, 1 stk. marker location MK 25 Mod 3, 1 stk. float MK 17, 2 stk. U-bådsblus, 3 stk. faldskærmsblus, 1 stk. minestrygningsflyder, 3 stk. mineankre, 1 stk. mineskal, 1 stk. kastevogn DM 2, 1 stk. sonarbøje, 1 stk. strøm-måler, 4 stk. man-over-board blus, 1 stk. kalipatron, 1 stk. trykbeholder, 2 stk. markeringsbøjer.

Der er i perioden kørt 3.325 kilometer.

(FLS FRH)

Indland kort

Inspektøren for Søværnet inspicerede den 12. oktober inspektionsskibet HVIDBJØRNEN. Inspektionen fandt sted under sejlads i Sundet og Kattegats sydlige del. Der blev bl.a. udført havariøvelse med afstivning om bord og demonstreret trawlerjagt på bevogtningsfartøjet RAN under medvirken af helikopter. HVIDBJØRNEN afgik den 18. oktober til Grønland for at forrette inspektions- og stationstjeneste indtil 2. februar 1983.

---ooOoo---

Inspektøren for Søværnet inspicerede inspektionsskibet FYLLA den 19. oktober i Kattegat syd. Inspektionen startede og sluttede ud for Hundested, og der blev bl.a. vist trawlerjagt på orlogskutteren THURØ under medvirken af LYNX-helikopter. Den 25. oktober afgik FYLLA til Grønland for at forrette inspektions- og stationstjeneste indtil den 7. december. FYLLA sejler derefter til Færøerne, hvor julen fejres, og hjemkomst er berammet til den 3. februar 1983.

---ooOoo---

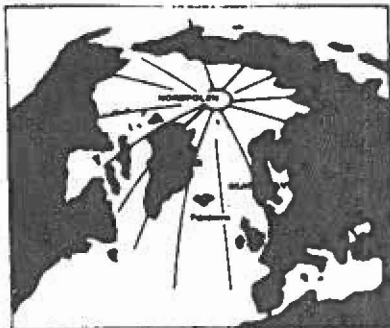
Første fase af nedlægning af naturgasledningerne tværs over Store Bælt sluttede den 1. oktober. Store Bælts Marinedistriks opgave med vejledningen af skibstrafikken i dybvandsruten (omtalt i Søværns-Orientering 18/82) ophørte den 22. september.

Anden fase forventes iværksat primo november, hvorefter naturgasledningerne skal graves ned under havbunden. Denne del af opgaven udføres ligeledes af det italienske firma Saipem med en tilsvarende platform som CASTORO 5 ved navn CREEK. Opgaven løses ved, at der fra CREEK føres meget kraftigt spuletryk ned under gasledningen. Herved fjernes mudderet, og gasledningen synker ned under havbunden.

Store Bælts Marinedistrikt vil igen under denne fase blive pålagt vejledningstjenesten, hedder det i Flådestation Korsørs orienteringsmeddelelse.

---ooOoo---

Udland kort

Den amerikanske flåde har meddelt, at den har sluttet en kontrakt på 4,5 mio. dollars med Litton Industries (Ingalls skibsværfts-afdeling i Pascagoula, Missiouri) med det formål at påbegynde klargøring og modernisering af slagskibet USS IOWA (BB 61). Denne kontrakt dækker planlægningsfasen i et 27 måneders program. Herudover vil yderligere bevillinger på ca. 250 mio. dollars blive stillet til rådighed for værftet.

Avondale skibsværft, New Orleans, Louisiana, vil blive en af de største underleverandører til Ingalls i forbindelse med projektet.

I den indledende 3 måneders tørdok-periode skal Avondale udføre arbejde inden for områderne skrog og fremdrivning. Ingalls vil forestå opdatering og modifikation af skibets faste installationer. (Herunder modifikation af elektroniske systemer). Indbefattet i moderniseringen ved Ingalls vil være installation af HARPOON og TOMAHAWK overflade-til-overflade missilsystemer samt kortholds-antimissilsystemet PHALANX (omtalt i Søværns-Orientering 19/82).

Kontrakten dækker også en fuldstændig modernisering af elektroniske kommunikationssystemer samt af underbringelsesforholdene for besætningen.

Det er planlagt, at det 58.000 tons store skib skal påbegynde tørdokningsperioden ved Avondale medio oktober, samt herefter fra januar 1983 ved Ingalls at få udført den resterende klargøring og modernisering; skibet vil blive leveret tilbage til den amerikanske flåde i december 1984, skriver "INTERNATIONAL DEFENCE REVIEW".

---ooOoo---

Den amerikanske flåde højste 18. september, i Bremerton, Washington, USA, kommando i patrulje-hydrofoil-missilfartøjet (Patrol Hydrofoyl Missil ship) PHM-5, der blev navngivet USS ARIES.

Fartøjet indgår i en serie af fem enheder, der sammen med USS PEGASUS (PHM-1) skal indgå i en nyoprettet eskadre, der bliver baseret i Key West i Florida.

USS ARIES er 40 meter lang og 8,6 meter bred og har et displacement på 230 tons. Når skibet sejler som displacementsfartøj, fremdrives det af to dieselmotorer, der virker gennem vanddyser. I den hydrofoilbårne tilstand fremdrives fartøjet af en enkelt gasturbine, der gennem en enkelt vanddyse giver fartøjet en fart på over 40 knob. Armeringen vil bl.a. omfatte en 76 mm kanon samt overflade-til-overflade-missiler. Besætningen består af 21 mand. Skibsklassens opgaver er overvågnings- og patruljevirk-somhed, bekæmpelse af overfladeskibe samt andre specialopgaver, hedder det i den amerikanske pressemeddelelse.

---ooOoo---

18. september søsattes i Groton, Connecticut, USA, den atomdrevne angrebsubåd USS PORTSMOUTH (SSN 707), og 23. september højste søsterubåden USS HOUSTON (SSN 713) kommando på flådebasen i Norfolk, Virginia, USA. Begge enheder er af LOS ANGELES-klassen, hvis enheder er 120 meter lange og har et neddykket displacement på 6.900 tons. Besætningen udgøres af 12 officerer og 115 andre befalingsmænd og menige. Armeringen omfatter fire 21 tommer torpedorør til mark 48 torpedoer og HARPOON-missiler. LOS ANGELES-klassens primære opgave er anti-ubådskrig.

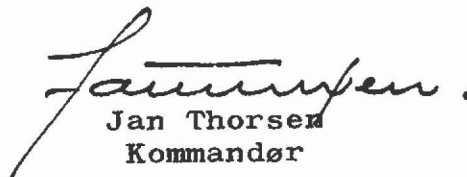
---oo0oo---

Det japanske ministerium for international handel og industri har formelt givet Fa. Kaguka Kogyo tilladelse til at eksportere dets radarstråleabsorberende maling, der er baseret på en ferritforbindelse. Den amerikanske interesse i den japanske ferritmaling var et af hovedpunkterne i den nye amerikansk-japanske forsvarsaftale, skriver tidsskriftet "MILITARY TECHNOLOGY".

---oo0oo---

Det svenske forsvars materielværk (FMV) har tildelt SAAB-Bofors Missil Corporation en kontrakt på 500 mio. svenske kroner på nye missiler. Det er luft-til-overflade-versionen af det svenske RBS-15 overflade-til-overflade-missil. Det nye missil har fået typebetegnelsen RBS-15F, skriver tidsskriftet "MILITARY TECHNOLOGY".

E B

Jan Thorsen
Kommandør

SØVÆRNS- ORIENTERING

NATOs stående styrke i Atlanterhavet - STANAVFOR-
LANT - fortojet ved Langelinie (SVN FOT)

Efterårets øvelsesaktiviteter

Fregateskadrens større enheder har oplevet et usædvanligt hektisk efterår i øvelsesmæssig henseende.

I perioden 16. august til 18. november har enhederne deltaget, tildels som hovedaktører, i følgende større øvelser: TFW 82, NORTHERN WEDDING, BOLD GUARD, U.S.BALTOPS og STANAVFORLANT Danish Ops. Og så er mere rutineprægede øvelser som BROWN FALCON ikke nævnt.

I det følgende skal der kort gøres rede for lidt af indholdet af og formålet med de forskellige øvelser, hvor skibene har arbejdet med eller mod allierede styrker fra hele den atlantiske del af NATO, det være sig til vands, lands eller i luften.

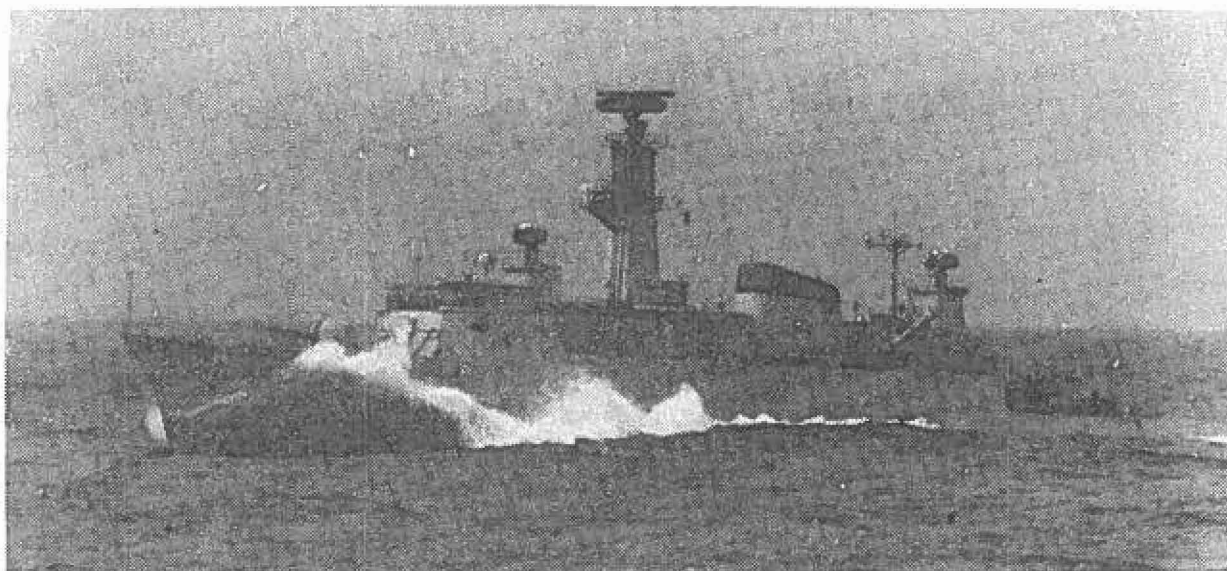
TFW står for "Tactical Fighter Weaponry". Det er en øvelse, som flyvevåbnet afholder årligt, og hvor søværnets deltagelse tjener, dels til at øve eget luftforsvar, dels at levere en tilpas besværlig flådestyrke at angribe. Der øves maritim taktisk flystøtte af defensiv og offensiv art. Øvelsen har deltagelse af fly fra alle allierede naboer og den "leverer" med ca. 100 fly om dagen et af de mest koncentrerede miljøer i flymæssig henseende, der er til rådighed til øvelsesbrug nogetsteds i den vestlige verden. Fregateskadrens udbytte er naturligvis proportionalt med denne store indsats.

Fregatten PEDER SKRAM under gang (SVN FOT)

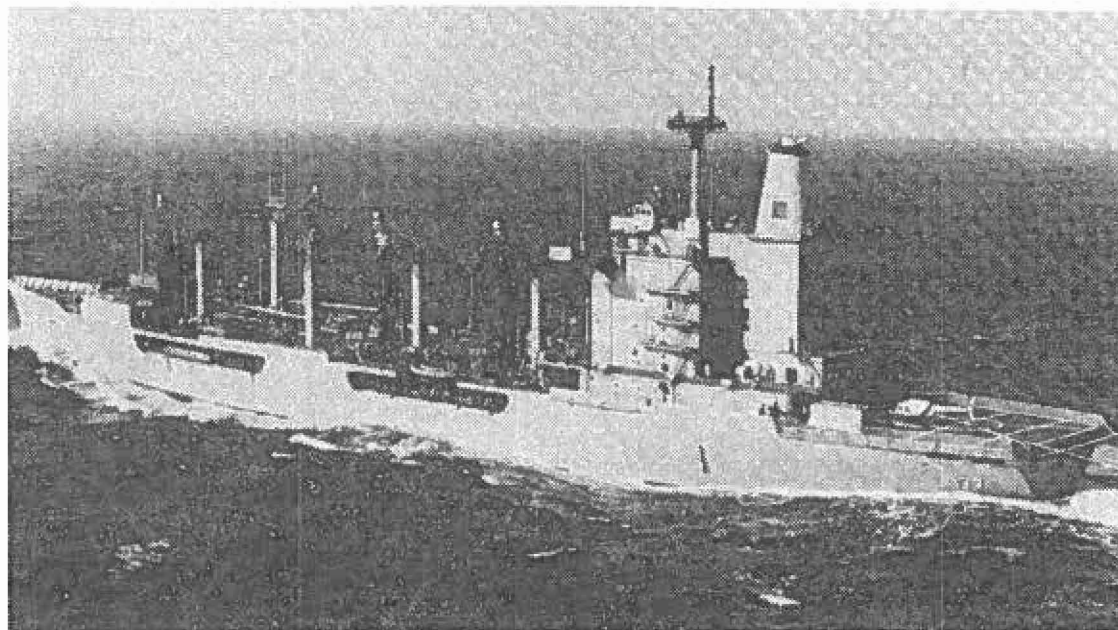
NORTHERN WEDDINGS afvikling har haft stor dækning i nyhedsmedierne, ikke mindst landgangsoperationerne ved Oksbøl, der var øvelsens højdepunkt, samlede en del interesse. Mindre opmærksomhed vakte den del af øvelsen, der foregik i Østersøen, hvor søværnet sammen med enheder fra Den tyske Forbundsmarine øvede det "lokale" beredskab inden for Skagen i en indledende fase før landsætningen af forstærkninger på Vestkysten. Efter denne indledning forlagde de større enheder til Nordøen for at deltage i dette større spil. Som en sidebemærkning, og for at vise noget om den store indsats, der blev gjort på NATO-plan, kan det nævnes, at der var chartret over tyve coasters til øvelsen for at kunne øve konvojering på realistisk vis.

Under øvelsen BOLD GUARD skulle en stor amerikansk landgangsstyrke med marineinfanterister eskorteres gennem de danske stræder med henblik på en landgang på Lolland. Den kom i nogen grad til at blive afviklet som en øvelse i at løbe spidsrod på grund af den manglende manøvrefrihed, som geografien levner, blandet med hidsige angreb af små, svært armerede torpedo- og missilbåde og en konstant flytrussel.

Korvet af NIELS JUEL-klassen under forlægning med høj fart (SVN FOT)

U.S.BALTOPS står for United States Baltic Operations, en nu årlig tilbagevendende begivenhed, hvor enheder af destroyer- og krydsertype fra den amerikanske flåde øver sig i operationer i kystnære farvande samt besøger baltiske havne. Øvelserne foregik i al væsentlighed i området omkring Bornholm, hvor man bl.a.

USS CIMARRON, søsterskib til USS MONONGAHELA (FOT JANE'S)

forsøgte sig med at finde nogle danske ubåde. Som det vil være bekendt fra pressens dækning af svenske forsøg i retning af at stedfæste ubåde i snævre farvande, så er det ikke nogen helt let opgave. Øvelsen afsluttedes med en større taktisk øvelse, hvorefter de amerikanske deltagere forlod Østersøen sammen med deres 40.000 tons store forsyningseskib MONONGAHELA, som både danske og tyske deltagere havde haft lejlighed til at betjene sig af til tankning.

Standing Naval Force Atlantic (STANAVFORLANT) er en hyppig gæst hele vejen rundt om Atlanterhavet, fra Puerto Rico til Nordkap. Årets "Danske Operationer" afvikledes i midten af oktober i Østersøen og senere i Skagerrak, da styrkens vej faldt forbi. Styrken bestod denne gang af skibe fra ni NATO-nationer, vistnok en rekord. En tysk torpedobåds- og en ministrygereskadre deltog udover hovedparten af søværnet. Denne øvelse afsluttedes efter et par dages procedureøvelser med en stor taktisk øvelse, der løb over næsten 2 dage.

Fælles for de to sidste øvelser var, at de vakte stor interesse både fra svensk og østmagt side. Desværre udartede denne interesse i et par episoder, hvor helikopterne, der deltog i øvelsen, var i direkte fare på grund af hasarderede passager af fastvingefly.

Det samlede udbytte af denne intensive virksomhed har været i alle henseender tilfredsstillende, og en ajourføring og opdatering af visse taktiske procedurer er nu iværksat.

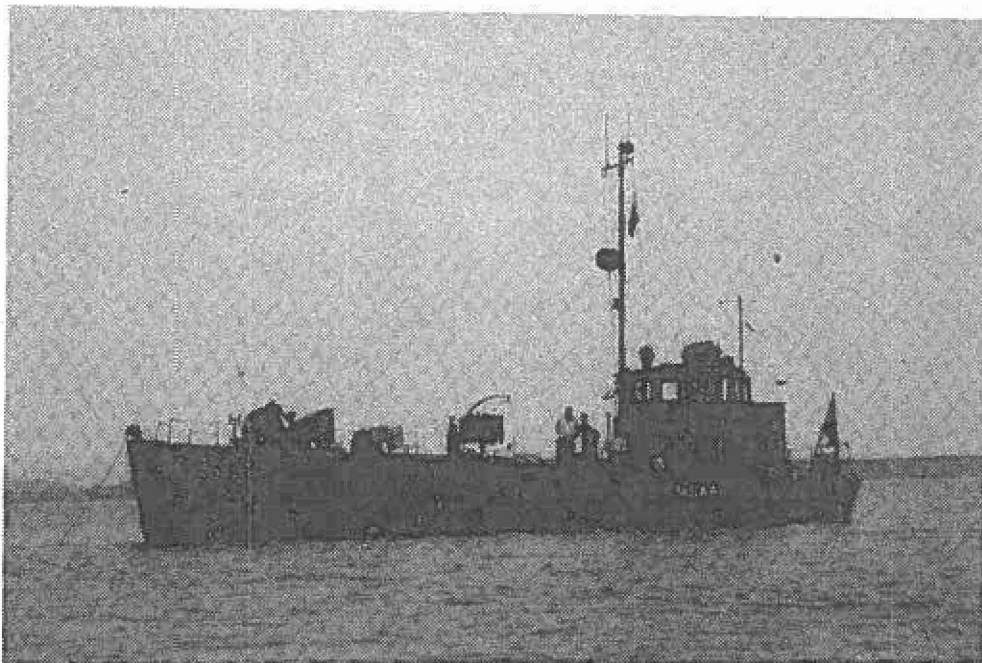
(FGE)

Efterkontrol i Kalø Vig 1982

I lighed med tidligere år har søværnets kontrolhold med orlogsfartøjet MSA 4 i perioden 19. juli til 20. oktober foretaget efterkontrol af sejlrende og sikkerhedszoner i dumpingområdet i Kalø Vig Århusbugt. Der blev i alt afsøgt ca. 720.000 m².

I sejlruten blev der lokaliseret og fjernet 4 stk. flybomber á 250 kg samt 2 stk. flybomber á 50 kg. Bomberne blev anbragt ved den midlertidige "oplagringsplads". Denne plads ligger inden for det forbudte områdes grænser, men uden for sejl- og sikkerhedszone.

Ved en kontrolsøgning på denne plads for lokalisering af de 16 stk. flybomber, der resterede fra kontrollen i 1981, blev der yderligere lokaliseret 70 stk. flybomber.

MSA 4 til ankers i Kalø Vig i forbindelse med rydningsarbejdet

Bortsprængning af det store antal bomber blev påbegyndt i uge 37 og afsluttedes i uge 39. Sprængningerne foregik i nærheden af Wulff's Flak i Århusbugten.

I alt blev der bortsprængt 92 stk. flybomber af forskellig størrelse.

(VBS)

Søværnet vandt bronzemedalje og vandrepokal i NATO-konkurrence i badminton i Vordingborg

Orlogskaptajn L.Hartmann Jensen, fregatten HERLUF TROLLE, og overmekaniker H.Aa.Pedersen, Flådestation Korsør, klarede sig pænt i den "1. NATO Badminton Tournament", som Danske Livregiment arrangerede 22.-24. oktober i Vordingborg.

Som navnet siger, er det første arrangement af sin art inden for NATO. Der skal flere gange til at danne tradition, men nu er begyndelsen gjort.

Det var idrætsofficeren ved Danske Livregiment, premierløjtnant E.E.Mortensen, der tog initiativet til konkurrencen, hvortil var inviteret deltagere fra Danmark, Vesttyskland, England (Den engelske Rhin Hær), Holland, Belgien og de amerikanske styrker i Europa.

Stævnet blev arrangeret i samarbejde med Vordingborg Kommune og Turistkontoret i Vordingborg.

Chefen for Danske Livregiment, oberst F.O.Hertel, og Vordingborgs borgmester, B.Lundgård, sammen med ~~svenses~~ deltagerne foran Vordingborg rådhus

Stævnet

Foruden de sportslige aktiviteter blev der også tid til reception på rådhuset samt til byture, der foruden Bymuseet naturligvis også omfattede besigtigelse af ruinterrænet.

Deltagerne måtte i øvrigt igennem 140 kampe, før de endelige vindere blev kåret.

En vandrepokal, der var skænket af Vordingborg Kommune, blev vundet af englænderne, der også erobrede vandrepokalen i Senior- og Old Boys-klasserne.

Englænderne havde stillet deres bedste spillere fra BAOR (d.v.s. hele den engelske Rhin Hær).

Så i betragtning heraf klarede Korsør-spillerne sig godt med vandrepokal i veteranklassen og bronzemedalje i Senior-klassen (double).

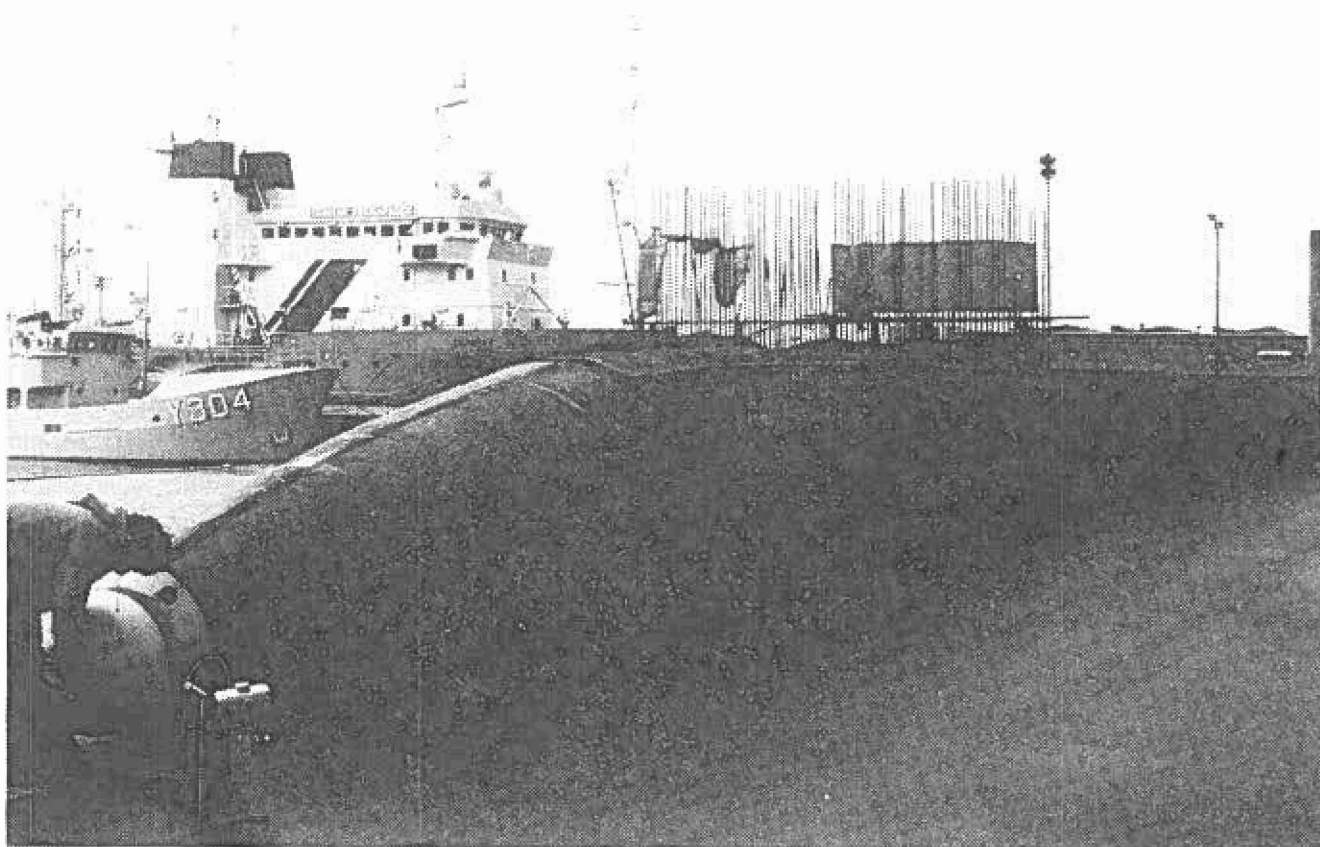
Næste konkurrence holdes i Tyskland.

(FLS KOR)

Glimt fra søværnets hverdag

På flådestationerne Korsør og København ligger Miljøstyrelsens fartøjer i beredskab. Fartøjerne er formeret i to miljødivisioner, der er bemandede med personel, udlånt fra søværnet. I rolige perioder efterses materiellet.

Her ses materieleftersyn ved Miljødivision 1 på Flådestation Korsør, hvor en 100.000 liters Dunlop "flodhest" er ved at blive pumpet op, for at den kan blive vendt og sammenfoldet påny, bl.a. for at undgå, at den bliver beskadiget ved at ligge for længe i de samme folder. "Flodhesten" er konstrueret til transport af opsamlet olie.

(FLS KOR)

Nyt fra Flådestation København

Et 17.100 tons stort kommandoskib fra den amerikanske flåde, USS MOUNT WHITNEY, besøgte i perioden 2.-7. oktober København.

Om bord på skibet, der fungerer som kommandoskib for amfibiestyrken, var chefen for den 2. amerikanske flåde, viceadmiral J.A.Lyons.

USS MOUNT WHITNEY på Københavns red (SVN FOT)

En del af skibets 862 mand store besætning fik lejlighed til at besøge Flådestation København, hvor blandt andet Museums-
magasinet blev beset med stor interesse.

Endvidere spillede, med stor færdighed, skibets 2 basketballhold kampe mod klubben "Falcon" i Frederiksberghallen.

STANAVFORLANT var i perioden 15.-19.oktober på rutinebesøg i København (se forsidebilledet).

Under besøget, hvor fregatten PEDER SKRAM var værtsskib, blev der arrangeret busture til bl.a. Kronborg. Endvidere fik et hold våbenofficerselever fra Våbenskolen mulighed for at besøge de forskellige enheder, hvor de blev orienteret om våbensystemerne.

(FLS KBH)

Indland kort

Inspektøren for Søværnet inspicerede 8. oktober Søværnets Eksercerskole i Auderød. Inspektionen havde til formål at vurdere skolens aktiviteter, organisation og pålagte uddannelsesopgaver.

Under rundvisningen havde Inspektøren for Søværnet lejlighed til bl.a. at overvære resultatkontrollen af de værnepligtige meniges uddannelse, der var nær sin afslutning.

Programmet afsluttedes med møde med talsmændene.

---oo0oo---

Inspektøren for Søværnet inspicerede 4. november Marinestation Møn. Efter rundvisning på stationen blev Inspektøren for Søværnet orienteret om marinestationens opgaver med vægt på farvandsovervågningen.

Besøget afsluttedes med en rundvisning på Borgsted Batteri.

---oo0oo---

Søværnets Chefskonference 1982 afholdes i perioden 23.-24. november på Forsvarets Center for Lederskab, Lynæsfort.

Forsvarschefen vil indlede konferencen.

Temaet for dette års konference vil være "Søværnets aktuelle situation og fremtiden". Chefskonferencens formål er som tidligere at give søværnets højere chefer m.fl. indblik i planer og projekter af principiel betydning, at orientere om og modtage bidrag til retningslinier for søværnets udvikling samt at drøfte værnets forhold.

---oo0oo---

F l å d e b e s ø g

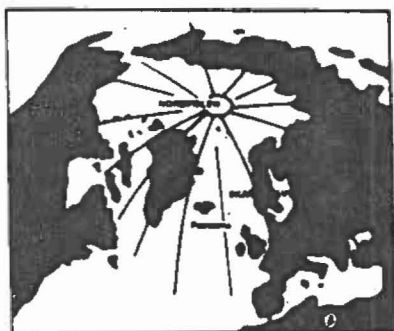
Det sovjetiske forskningskib PROFESSOR VIZE er meddelt tilladelse til at anløbe København i 2 døgn i perioden 15.-20. november. Chef vil være: Skibsfører Burmistrov J. Georgievitj. Samlet besætning: 80 mand samt 85 videnskabsmænd.

Den peruvianske undervandsbåd CHIPANA (Nybygning af vest-tysk Type 209-klasse) er meddelt tilladelse til prøvesejlads i danske farvande med daglige anløb af Skagen i perioden 22. november til 3. december. Chef vil være: C.T.Bailly. Samlet besætning: 7 officerer samt 32 andre befallingsmænd og menige.

Det britiske forsynings-skib HMS ENDURANCE (Ex.ANITA DAN) aflægger uofficielt besøg i København 24.-29. november. HMS ENDURANCE er specielt isforstærket, idet skibet fungerer som forsynings-skib til bl.a. den britiske søopmåling i det antarktiske område. Chef vil være: Kommandør C.L.Mac Gregor. Skibet har en samlet besætning på 119 mand.

---oo0oo---

Udland kort

Den britiske regering har meddelt, at arbejdet med konstruktion af en NATO-flyvebase på det britiske luftvåbens flyvestation RAF STORNOWAY vil fortsætte i foråret 1983. Flyvestationen er beliggende på øen Lewis i de ydre Hebrider. Det anslås, at udgifterne i forbindelse med byggeriet vil andrage 40 millioner pund sterling. Storbritannien vil bidrage med 1,5 millioner pund sterling, medens det resterende beløb vil komme fra NATOs infrastrukturmidler. Byggeriet omfatter forlængelse og overfladebehandling af hovedstartbanen, forbedring af belysnings- og navigationsfaciliteterne, anlæggelse af en ny side (taxi) bane, et nyt brændstoftanksystem samt ni forstærkede hangarer. Flyene, der skal operere fra basen, vil bestå af PHANTOM- og TORNADO-luftforsvarsjagere til støtte for lukning af det 800 km lange "hul" mellem Storbritannien og Island samt antiubådsfly af typen NIMROD, der skal operere foran den søbårne slagstyrke i Østatlanten, skriver "INTERNATIONAL DEFENCE REVIEW".

---oo0oo---

Slagskibet NEW JERSEY (BB 62) vendte den 28. september tilbage til flådeværftet i Long Beach efter at have afsluttet 4 dages søprøver med succes. Det var første gang i 13 år, at ski-

bet havde været til søs ved egen kraft. Under sejladsen blev de indledende prøver på hoved- og hjælpemaskineri afsluttet til fuld tilfredshed. Herudover blev der foretaget indledende målinger på mange af de elektroniske systemer, såsom varslings- og ildeldelses-, radarer samt navigations- og kommunikationssystemer. Endvidere blev den første helikopterlanding med en LAMPS-helikopter gennemført. Sidste gang, NEW JERSEY var under kommando, var i 1969, hvor skibet sejlede til Bremerton for sin tredje oplægning. Skibet vil hejse kommando i januar 1983, hedder det bl.a. i den amerikanske pressemeddelelse.

---oo0oo---

Ny atomisbryder på vej. Inden tre år skal Sovjetunionens fjerde atomisbryder gå ud på de første prøvetogter, og det Baltiske Skibsværft i Leningrad er allerede godt i gang med bygningen af fartøjet, som får navnet ROSSIJA.

Med enkelte forbedringer i betjeningen af maskiner og instrumenter er ROSSIJA en videreudvikling af de to forgængere, atomisbryderne ARKTIKA og SIBIRIA, som ligeledes byggedes på det Baltiske Skibsværft i henholdsvis 1974 og 1977.

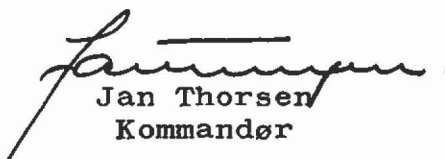
Endnu tidligere havde værftet bygget verdens første atomdrevne handelsskib, isbryderen LENIN.

Som det har været tilfældet med de tre foregående, bygges også den nye, fjerde atomisbryder udelukkende af sovjetisk fremstillede materialer og udstyr, skriver pressebureauet APN.

---oo0oo---

Den korrekte betegnelse for de nye svenske ubåde af Type A-17, som det er planlagt at bygge 4 af, er VÄSTERGÖTLAND-klassen. Den første forventes at blive søsat 1985, og de fire enheder skal alle leveres sidst i 80'erne. I mellemtiden vil prøveprogrammet for undervandsbådene af NÄCKEN-klassen være afsluttet, skriver "INTERNATIONAL DEFENCE REVIEW".

E.B.

Jan Thorsen
Kommandør

SØVÆRNS- ORIENTERING

Kabelminelæggerne LOSSEN og LINDORMEN under forbidefileringen - i baggrunden ses de tre deltagende enheder af FALSTER-klassen (SVN FOT)

Øvelse DANEX 82

Den 9. november kl. 1030 markerede dundrende kanonskud, at den nationale flådeøvelse DANEX 82 officielt var indledt. Det var minelæggerne MØEN og SJÆLLAND - fortøjet i bøjle i Københavns Yderhavn - der saluterede, at chefen for Søværnets operative Kommando havde hejst sit flag i minelæggeren FALSTER. Forinden var admiralen - i overensstemmelse med gammel orlogsskik - sejlet fra Holmen til sit flagskib. Kort efter forbidefilerede en del af de øvrige skibe, som deltog i øvelsen, herunder bl.a. korvetterne NIELS JUEL, OLFERT FISCHER og PETER TORDENSKIOLD, torpedo-

bådene BILLE, BREDAL, HAMMER, HUITFELDT, SEHESTED, SUENSON, WIL-
LEMOES og SØULVEN samt kabelminelæggerne LINDORMEN og LOSSEN.

Der forestod nu nogle travle dage i bælteerne og Kattegat, hvor enhederne gennemførte omfattende våben- og proceduretrænings-
øvelser, som blev støttet af fly- og raketeskadriller fra flyve-
våbnet samt søværnets landetablissementer.

Weekenden 13. og 14. november tilbragte øvelsesgruppen i
Århus, hvor der var arrangeret rundvisning for bl.a. marinefor-
ening, en gymnasieklasse, Reserveofficersforeningen i Danmark og
Marinehjemmeværnet m.fl. Lørdag formiddag marcherede Søværnets
Tamburkorps gennem strøggaderne i Århus som optakt til offent-
ligt besøg i skibene, besøg, der fandt sted både lørdag og søn-
dag eftermiddag. I alt benyttede 4.547 mennesker og 2 hunde lej-
ligheden til at bese skibene.

Om mandagen stak øvelsesstyrken atter til søs for at fort-
sætte øvelserne i bælteerne, Kattegat og Skagerrak. Tirsdag fik

Chefen for Søværnets operative Kommando og Forsvars-
ministeren under hejsningen af Forsvarsministerflaget
(SVN FOT)

styrken besøg af forsvarsminister Hans Engell, der på nærmeste
hold fik lejlighed til at følge flåden under barske vejrforhold,
idet vindstyrken i stød nåede op på styrke 9 Beaufort. Der var
lagt et omfattende program for besøget, som indledtes med, at
ministeren i torpedobåden SØRIDDEREN blev sejlet til flagski-
bet og hejste sit flag.

Efter en kort orientering om flåden havde ministeren lej-
lighed til at møde pressen. Herefter overværedes formationssej-
lads med 3 korvetter og 3 minelæggere efterfulgt af minelægning.

Formationen set fra minelæggeren FALSTER - agten herfor minelæggerne MØEN og SJÆLLAND. Til venstre ses de tre korvetter af NIELS JUEL-klassen i kølvandsorden (SVN FOT)

Efter frokost blev ministeren overført til korvetten PETER TORDENSKIOLD med Light Jackstay for bl.a. at overvære skydning, og blev sluttelig sidst på eftermiddagen overført til torpedobåden HAMMER, som sejlede til Helsingør, hvor forsvarsministeren gik i land.

Sent om aftenen den 18. november ankom styrken til Holmen efter små 2 ugers øvelser og træning til søs. Øvelse DANEX 82, der som hovedtema havde samlet optræden og træning i basale færdigheder, var gennemført - endda under ret hårde forhold, idet novembervejret levede helt op til sit blæsende ry og dermed af fødte større krav på alle områder til alt personel, lige fra yngste gast til ældste chef.

(SOK)

Søværnets Kommunikationskonkurrence 1982

I dagene 3., 4. og 5. november afholdtes Søværnets Kommunikationskonkurrence ved Søværnets Taktikskoles Kommunikationskursus på Holmen. I konkurrencen deltog 73 operatører fordelt på 21 hold.

Konkurrencen blev åbnet af Stabschefen ved Inspektøren for Søværnet ved en parade i Planbygningen på Holmen.

I sin velkomsttale udtrykte stabschefen sin glæde over, at så mange deltagere var tilmeldt konkurrencen og omtalte det store arbejde, der ligger i såvel forberedelsesfasen som under afviklingen af konkurrencen for at sikre en retfærdig afgørelse. Stabschefen forventede, at resultaterne fra konkurrencen ville vise, at der stadig var en positiv udvikling af kommunikationsstandarden inden for søværnet, idet der stilles krav om en høj professionel standard hos den enkelte operatør.

Kommunikationskonkurrencen har til formål at vise denne standard og derved konstatere, hvor en ekstra indsats måtte være nødvendig.

Med ønsket om en fair og velgennemført konkurrence åbnede stabschefen konkurrencen.

Ved den afsluttende parade for Inspektøren for Søværnet udtalte denne sin påskønnelse af de opnåede resultater og den interesse, der var blevet udvist.

Selv om resultaterne i år var bedre end de 2 forudgående år, opfordrede inspektøren dog såvel den enkelte som tjenestestederne til fortsat at søge at forbedre kommunikationsstandarden og erindre om, at det stadig var meget vigtigt, at kommunikationspersonellens færdigheder i såvel morsning som blinksignalering blev vedligeholdt og videreudviklet, selv om en meget stor del af kommunikationen i dag bliver afviklet ved anvendelse af avancerede elektroniske hjælpemidler.

Inspektøren for Søværnet overrækker MØENS hold vandrepokalen (SVN FOT)

SØVÆRNSKOMMANDOENS VANDREPOKAL FOR GOD KOMMUNIKATION tilfaldt minelæggeren MØEN for et efter konkurrencebestemmelserne højeste tjenestestedsgennemsnit, nemlig 75 points.

Årets bogpræmier til de tre bedst placerede hold blev uddelt med

1. præmie til Torpedobådskadrens Mobile Base med 91 points
2. præmie (delt) til 2. Torpedobådsdivision hold II med 86 og
3. Torpedobådsdivision hold I med 86 points.

Inspektøren for Søværnet overrækker 1. præmien til holdet fra Torpedobådskadrens Mobile Base (SVN FOT)

Et "WELL DONE" til Torpedobådskadrens enheder, der således satte sig på alt "næsten".

(SIS)

Møde i Søværnets ad hoc udvalg vedrørende information og samarbejdsstruktur

Den 3. november afholdtes under Inspektøren for Søværnets Formandskab det første ordinære møde i Søværnets ad hoc udvalg vedrørende information og samarbejdsstruktur.

Sammensætningen af dette udvalg er den samme som i det udvalg, der tidligere benævntes Søværnets Samarbejdsudvalg. Af udvalgets navn fremgår, at en væsentlig del af arbejdet består i gensidig orientering. På mødet blev orienteret om status i en række sager, som er afledt af de ændringer, loven om forsvarets organisation og lov om forsvarets personel medfører:

- Stabschefen ved Inspektøren for Søværnet orienterede om de emner, der havde været behandlet af styringsgruppen vedrørende nyordning af forsvarets personelforhold. Dette arbejde vil resultere i en række bekendtgørelser og bestemmelser, bl.a. vedrørende den militære rækkefølge, oprykning til kommando, bestemmelser for udnævnelser, uddannelsesvedtegninger m.v.
- Chefen for Forsvarskommandoens Personelafdeling, Søværnet, orienterede om den nye officersuddannelse med særlig vægt på efteruddannelseskursus (EUK) for officerer, hvor søværnets første hold (teknisk linie) starter 13. december. I samme sammenhæng orienteredes om afholdelse af de første HF-kurser for stampersonel, der vil åbne adgang til officersgrunduddannelsen (OGU). Begyndelsen blev gjort den 30. august, hvor første hold (21 elever fra søværnet) mødte på Københavns amtskommunale forberedelseskursus i Gladsaxe.

Udvalget blev desuden orienteret om en række aktuelle sager, bl.a. om ny FKO PUB SVN 628-501 (A) (Uniformsbestemmelser for Søværnet), som i løbet af november er fordelt til alle tjenestesteder. (Se artiklen Søværnets Uniformsudvalg orienterer, side 7). Udformningen er på en række måder gjort så brugervenlig som muligt. Bl.a. lettes indgangen i publikationen ved anvendelse af forskelligt farvet papir.

Desuden blev udvalget orienteret om nogle fremtidige materielanskaffelsesplaner. Bl.a. et interessant ide-projekt benævnt: Standard FLEX 300. Et enhedsskib på ca. 300 tons, som primært skal afløse DAPHNE-klassen.

Udvalget fortsætter sit arbejde som ad hoc udvalg med hovedvægt på gensidig orientering, idet man afventer beslutning om forsvarets nye samarbejdsstruktur.

(MST)

Glimt fra søværnets hverdag

Søværnets årlige fodboldturnering (points), der løb fra 1. maj til 31. oktober, er færdigspillet.

Fregatten HÆRLUF TROLLE blev flådemester for 3. år i træk og vandt herved det af Søværnskommandoen udsatte vandreskjold fra 1970 til ejendom.

Flådemester 1982 - Fregatten HERLUF TROLLEs hold
(SVN FOT)

Der var fra begyndelsen til denne turnering tilmeldt 14 hold (10 skibshold), men allerede efter kort tid og få kampe måtte enkelte tjenestesteder afmelde deres hold for videre deltagelse på grund af sejlads, øvelser m.m. Der blev spillet i alt 42 kampe.

(IKO)

Søværnets Uniformsudvalg orienterer

Uniformsområdet har, siden Chefen for Søværnet for 10 år siden i november 1972 udgav Uniformsbestemmelser for Søværnet, været genstand for en udvikling, som har gjort uniformsbestemmelserne mindre overskuelige. Det har ført til, at Søværnets Uniformsudvalg allerede for over 2 år siden, i maj måned 1980, nedsatte et 4 mands underudvalg, som fik til opgave at revidere Uniformsbestemmelser for Søværnet, udgivet som CHS PUB 628-501, samt fremsætte forslag til et hensigtsmæssigt og brugervenligt uniformsreglement. Underudvalget har nu afsluttet opgaven og har 15. september via udvalget forelagt Inspektøren for Søværnet forslag til Uniformsbestemmelser for Søværnet. Inspektøren for Søværnet har autoriseret de nye bestemmelser.

Bestemmelserne er udsendt i ringbind i A-5 format og betegnes FKO PUB SVN 628-501 (A) - Uniformsbestemmelser for Søværnet.

Af bestemmelserne fremgår det, at en løbende revision vil finde sted ved udgivelse af løsblade. Som en nyskabelse til bæringbestemmelserne er der fremstillet 2 skemaer over påklædningernes anvendelse. I skemaerne kan læses, hvilken påklædning søværnets personel skal anlægge i en nærmere defineret anledning. I øvrigt er bæringbestemmelserne udformet således, at der er overensstemmelse mellem de enkelte påklædninger i videst mulig udstrækning. Som eksempel kan nævnes, at det er muligt at anlægge serien af påklædninger fra 3.A til 3.F helt entydigt for alle personalekategorier.

En kortfattet beskrivelse af de enkelte uniformsgenstande er optaget i bestemmelserne for at muliggøre identifikation af hver enkelt uniformsdel. Udover egentlige uniformer, som er optaget i publikationen, vil Søværnets Materielkommando udgive bestemmelser for specialudrustning og udlåns-, forvaltnings- og vedligeholdelsesbestemmelser. Disse bestemmelser vil blive optaget under tillæg i uniformsbestemmelserne.

Arbejdet i udvalget har omfattet mange forskelligartede opgaver. Ikke mindst har uniformer til kvindeligt personel krævet en særlig arbejdsindsats, som foreløbig har resulteret i, at kvindeligt personel er jakkeklædt i lighed med mandligt personel med nogle få undtagelser. F.eks. bærer kvindeligt stampersonel en særlig kasket, og kvindelige officerer kan herudover bære en særlig hat. Der er udfoldet bestræbelser på, at uniformerne kan fremstå så ens som muligt. Skobeklædning til kvindeligt personel er endnu ikke fastlagt som for mandligt personel. Bortset fra sikkerhedssko, som udleveres, skal kvindeligt personel selv købe sko, som der gives tilskud til. Det er fastsat, at benklæder til det kvindelige personel isyes bæltestropper og lommer, og når lagerbeholdning af jakker er opbrugt, fremstilles jakker med bryst- og inderlomme. Der er indført en graviditetsuniform, som kan rekvireres fra flådestationernes forsyningsafdelinger. Et forslag om at forsyne menigt kvindeligt personels kasket med huebånd og kokarde har udvalget afvist. På udvalgets møder har særlig udrustning til Søværnets Militærpoliti været drøftet.

Afgørelse er truffet om, at skjorteuniformer gøres obligatoriske efter en nærmere fastsat dato jævnfør uniformsbestemmel-

serne. Indførelse af en særlig sommerskjorte har været behandlet, men er endnu ikke afgjort. Det er bestemt, at sko til uniformsbrug fortsat skal være snøresko, sort i en enkel facon af glat læder uden pyntestikninger med gummi- eller lædersål og -hæl. Af andre spørgsmål vil udvalget drøfte bedre huer til bluseklædt personel, bæring af hvidt kasket/hueovertræk hele året og forslag om genindførelse af kadetdistinktioner. Normerne for og tilskud til uniformer er såkaldt forhandlingsstof, som henhører under Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen. Når igangværende forhandlinger er afsluttet, og bestemmelser er udgivet, optages disse under tillæg i uniformsbestemmelserne.

Den stedfundne udvikling på uniformsområdet har medført, at personalet nu har langt bedre muligheder end tidligere for at tilpasse sig klimatologiske forhold. Det er dog stadig vigtigt at erindre sig, at uniform betyder ensartet.

Det enkelte tjenestesteds forpligtelse til at optræde ensartet påklædt i overensstemmelse med gældende uniformsbestemmelser er således ikke ændret med indførelse af nye uniformstyper.

(SUU)

Højtideligholdelse af Peter Tordenskiolds fødselsdag

Selskabet Danske Tordenskiold - Venner og korvetten PETER TORDENSKIOLD har lige siden korvettens navngivning jævnligt været i kontakt med hinanden til gensidig glæde og gavn.

I anledning af Tordenskiolds fødselsdag den 28. oktober modtog korvettens besætning en invitation fra Selskabet til at deltage i højtideligholdelsen af dagen.

Den norske ambassadør, Hans Excellence Ole Ålgård, nedlægger en krans ved Tordenskiolds sarkofag. I baggrunden ses bl.a. korvettens besætning (SVN FOT)

Besætningen modtog med glæde invitationen, og den 28. oktober stillede korvetten med 23 mand, repræsenterende alle personalekategorier, for i Holmens Kirke at høre pastor Ørsted tale over Peter Tordenskiold. Derefter nedlagdes kranse ved Tordenskiolds sarkofag.

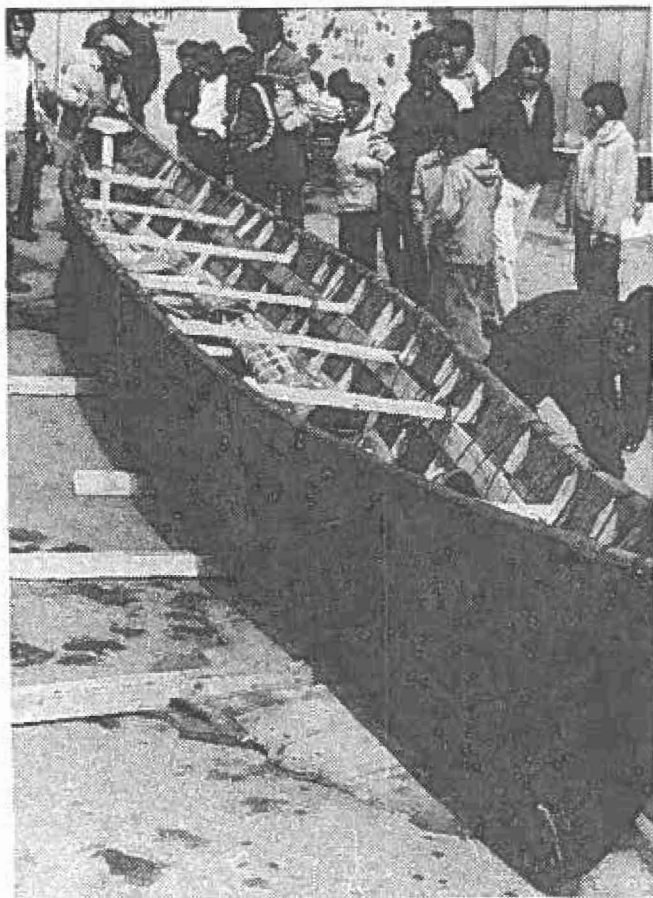
Efter højtideligholdelsen var Selskabet vært ved en sammenkomst i Søofficersforeningen, hvor bl.a. overarkivar H.C.Bjerg fortalte om Tordenskiold som brevskriver, og skuespiller Palle Huld læste uddrag af Tordenskiolds breve.

Om eftermiddagen drog besætningen tilbage til korvetten en oplevelse rigere og med et bedre kendskab til søhelten Peter Tordenskiold.

(PETO)

Grønlandsk fangstbåd transporteret til Grønland

Inspektionsskibene HVIDBJØRNEN og BESKYTTEREN sørgede i sommer for transport af en fangstbåd fra København via Frederikshavn og Grønødal til Nanortalik.

Den nybyggede "gamle" fangstbåd

havn og Grønødal til Nanortalik.

Fartøjet er en model af et grønlandsk fangstfartøj. Det oprindelige fartøj er fundet på Peary Land og er ca. 750 år gammelt.

Det er bygget i vikingeskibshallen i Roskilde af 6 ældre grønlandere. Byggetiden var ca. 2 år. Al beklædning er sælskind, og alle surringer og syninger er sælstrimler (tygget af grønlandere). Fangstbåden er 11 meter lang, 1,5 meter bred og stikker 0,5 meter.

Umiddelbart efter bådens ankomst til Nanortalik blev den sat i vandet og bl.a. anvendt til opvisning i forbindelse med Dronningebesøget.

(MST)

Indland kort

Fredag den 29. oktober overrakte chefen for Søværnets Konstabelskole svendebrev til 33 overkonstabler, som havde gennemført og afsluttet deres faglige uddannelse ved Fagskolen. Som sædvanlig opnåede eleverne nydelige resultater, idet 5 bestod med "særdeles vel udført", 24 "vel udført" og 4 "bestået".

2 af de nye svende forlader søværnet, medens de resterende 31 fortsætter tjenesten - 7 af disse har søgt optagelse på Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole.

---oo0oo---

Inspektøren for Søværnet inspicerede den 9. november Flådestation Frederikshavn. Inspektionen omfattede gennemgang af flådestationens organisation og opbygning, efterfulgt af fremvisning af flådestationens faciliteter "inden for hegnet" samt de forskellige depoter underlagt flådestationen, bl.a. missilmagasin for SEA SPARROW-missiler.

Den efterfølgende dag, den 10. november, inspiceredes Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole, hvor skolens faciliteter blev forevist. Inspektøren havde desuden lejlighed til at overvære undervisningen.

Opholdet i Frederikshavn afsluttedes med et besøg på mel-decentralen - FIKS-MEDE (Message Entry and Distribution Equipment) - Frederikshavn.

---oo0oo---

Inspektøren for Søværnet inspicerede den 12. november Søværnets Officersskole. Inspektionen blev indledt med en briefing ved skolechefen og nogle af faggruppelærerne. Derefter havde Inspektøren under en rundgang på skolen lejlighed til at overvære undervisningen af kadetterne.

---oo0oo---

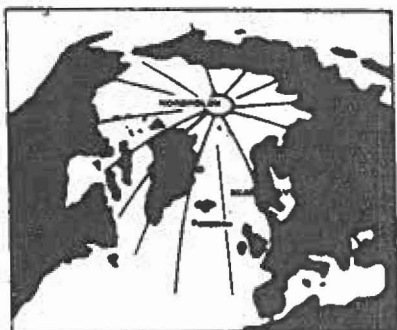
Inspektøren for Søværnet inspicerede den 22. november inspektionsskibet BESKYTTEREN under sejlads i Sundet og Kattegat

syd. Under inspektionen blev bl.a. fremvist havari- og sanitetsøvelse; desuden blev øvet slæbning med deltagelse af orlogskutteren RØMØ.

BESKYTTEREN afgik den 29. november via Reykjavik til Grønland for inspektions- og stationstjeneste. Hjemkomst er berammet til 10. marts 1983.

Udland kort

Ved en højtidelighed i Wilhelmshafen hejste den vesttyske flåde den 15. oktober kommando i fregatten NIEDERSACHSEN. Der er hermed hejst kommando i to fregatter af Type-122-klassen. De resterende fire fregatter af klassen vil hejse kommando med ca. 6 måneders mellemrum. NIEDERSACHSEN vil indgå i 4. Fregateskadre, der hører hjemme i Wilhelmshafen. Året 1983 vil blive anvendt til træning af besætninger, hvorefter fregatten i 1984 vil indgå i Standing Naval Force Atlantic som den første fregat af denne klasse, skriver Forsvarsattachéen fra Bonn.

---oo0oo---

Den norske flåde har tegnet kontrakt med det vesttyske Thyssen Nordseewerk, Emden, om konstruktion af seks undervandsbåde og ved en separat kontrakt option på yderligere to. Disse ubåde skal erstatte de ældste af KOBHEN-klassen (Type-207), der blev bygget ved det samme værft i perioden 1962-67, og som vil nå 25 års grænsen ved udgangen af dette tiår. I henhold til forskellige offentliggjorte kilder er typebetegnelsen for den nye klasse Type-210. Enhederne vil have et uddykket displacement på 752 tons og et neddykket ditto på 900 tons. Andre kilder omtaler projekt 6071 som en 1100 tons konstruktion udført af Ingeniør Kontor, Lübeck, der også stod for konstruktionen af Type-207-klassen, skriver tidsskriftet "DEFENCE".

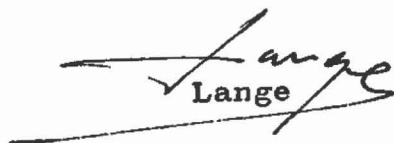
---oo0oo---

Spanien har søsat sit første hangarskib; det blev navngivet PRINCIPE DE ASTURIA. Skibet er bygget på Empressa Nacional Bazan-værftet i El Ferrol og har et displacement på 15.000

tons, er 196 meter langt og har et 32 meter bredt flyvedæk. Den fremtidige om bord stationerede luftgruppe vil - afhængigt af opgaven - være forskelligt sammensat. Til anti-ubådskrigsførelse vil der eksempelvis være 3 MATADOR-fly (licensbyggede engelske SEA-HARRIER), 14 SEA KING- og 2 SEA HAWK-helikoptere. I forbindelse med amfibieoperationer vil sammensætningen blive ændret, hedder det bl.a. i artiklen i "SOLDAT und TECHNIK".

---oo0oo---

Transportabel brændselscelle. En transportabel brændselscelle, som kan yde 12 volt jævnstrøm, beregnet til brug for videnskabelige og andre ekspeditioner i afsides områder, er udviklet af sovjetiske teknikere. Cellen forbruger brint, som frembringes af en lille generator, i tilstrækkelig mængde til 12 timers funktion, og ilt, der udvindes af den atmosfæriske luft, skriver pressebureauet APN.

Lange